

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vsako leto priložna 7 gl. 50 kr., za polu leta 3 gl. 50 kr., za četrt leta 1 gl. 75 kr. — Sama priložna 1 gl. 50 kr. za celo leto. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in viračkan v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 4 kr. — Narodna, reklamacijska in inseratna prejemna Opravištvo, via Torrente, »Neva tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopis brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

O otročjih vrtih.

O vzgoji, in sicer vzgoji, ki bi našemu milemu narodu najbolj prijala, govorilo se je po slovenskih knjigah in časopisih večkrat in obširnejše in nasvetovalo raznih načrtov, s katerimi bi se, da se v javnost uvedo, narodna naša omika povišala in okrepčala. Govorilo se je in tožilo mnogo nad današnjem šolstvom in o pomanjkljivosti, ki v njem vladajo, osobito v šolah po tržaški okolici; ali le malo in redkokdaj so se omenili takozvani otročji vrtovi, tako sicer, da nekateri nimajo niti pojma o teh otročjih prvotnih šolah.

Kar je tukajšnja podružnica hvalevredne družbe sv. Cirila in Metoda pred nekoliko časom prvi korak storila do ustanovitve takega vrta, zato hočemo s tem člankom pozornost čestitih čitateljev do teh vrtov obrniti ter jim predložiti korist, ki bode narodu našemu prihajala od te ustanove ter ga spodbuditi, da se i nadalje pobriga za ustanovitev družih enakih vrtov.

Pred vsem moramo izreči, da so te šole od svojega začetka pa celo do danes imele mnogo sovražnikov, ki so se vanje zaletavali, jemali jim zaupnost ter poskušali na vsak način jih zbrisati iz zemeljskega površja. Takih sovražnikov, osobito ako so otročji vrtovi v katoliškem duhu osnovani, imajo še dandanes, kateri bi radi videli in se na vso moč tvegajo, da bi njih ustanovitev zabranjali in preprečili, kar pa tem šolam dosti ne škoduje ter bi moralo zaupnost do njih tembolj povišati, ker znano je, da dobra stvar ima povsod obilo zakletih sovražnikov; povečati bi moralo to napadanje zaupnost do njih tudi iz tega razloga, ker so osnovani

v katoliškem duhu, ter deco vzgojajo v dobre vernike, ne pa v hude verske sovražnike. In kdo si še dandanes v teh hudih in pohušljivih časih ne želi vernega sina ali hčeri, polnega zaupanja do Boga in prepričanega o svojih verskih resnicah? Mi menimo, da takih očetov in mater, ki bi se ne veselili krepkega otroka, ni na tej ubogeji zemlji in, ako se kdo nahaja, sam sebe v obraz bije ter deluje proti samemu sebi.

Očita se tem šolam pred vsem, da nasprotujejo naravnim zakonom, kateri tirjajo, da se otrok na domu odgoji, ker tu ima ljubeznivo mater in skrbnega očeta, ki mu marsikak blag čut v srce vsadita; pravijo dalje nasprotniki otročjih vrtov, da se otroci, ki se o njih goje, lastnim roditeljem odtujujejo, ker jih le redkoma vidijo, malo ž njimi prebivajo ter jim radi tega v poznejšem času niso zahvalni: ljubezen in pa spoštovanje se pridobi le z pogostim občevanjem, z lepim ravnanjem in z dobrotljivostjo. Slednjič pravijo celo nekateri insumničijo te šole, da so novejša iznajdba mož, ki nevedoč se drugači proslaviti in si svoje materijalno stanje zboljšati, jeli so ustanovljati te vrtove, ki so bili nekda povsem neznani.

Ali iz vsega tega krivičenja in opravljanja jasen je srd in črtenje teh ljudi do šol, pokazuje njih črno in pokaženo dušo. Tu ni govora o osnovecu in iznajditeljih takih šol, ampak o njih važnosti in koristi za človeško družbo, naj si je bil z njih osnovo združen najpodlejši namen. Tudi slabo drevo čestokrat zarodi dober in okusen sad: zakaj ne bi mogle donati dobrega sadu te šole, čeprav so bile ustavljene od slabih ljudi? Najje bila kaka stvar osnovana celo od judežev po-

zrešnosti: ako bi se spoznalo, da ta stvar ali ustanova res vodi le k dobremu, slab namen če je tudi z njenim osnovanjem sklopljen, ne smeli bi jej niti jemati kredita pred dobro mislečim občinstvom, niti ne vplivati na ustanovo, kajti slab namen bila bi le slaba osebna lastnost ustanovitelja ter ne bi bila združena z ustanovo samo. — Po Laškem in drugod, koder so se osnovali prvi otročji vrtovi, govorili so slabi jeziki celo, da so ti vrtovi framasonske lože, kder so se hoteli otroci vzgojiti v neveri in navdahnosti z idejami socijalnega prevrata ter druge take neumnosti, pred kojimi bi se moral sramovati vsak pameten človek.

Naj je torej bil združen z ustanovitvijo teh novejših učilnic tudi slab namen, to nanje čisto nič ne vpliva, ker, kakor smo uže rekli, dobri stvari hudobni svet vedno nasprotuje in tako ni nič nenaravnega, ako je nasprotoval tudi tej. Ali facta loquuntur — čini in uspehi govore o dobroti in koristi teh šol; to je za nas glavna stvar.

One so potrebne vsem narodom, ali prepotrebne so osobito našemu milemu narodu, ki se mora vedno boriti za zadobitev svojih pravic ter je stiskan in obtežen od vseh strani; prepotrebne so nam vzlasti tu v Trstu in okolici, da se narodna zavest oživi, ter da se narod ne odtuja ter z sovražnikom ne potegne.

S prepričanjem, da ako žrtvujemo svoje moči in boro krajarje za narodno šolstvo, žrtvujemo se za sveto, človekoljubno in koristno stvar — oprimo se družbe sv. Cirila in Metoda ustanovljene v namen, narodno šolstvo povzdignoti in znanje in po-

duk slovenskega materinega jezika pospeševati.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesar je 29. avgusta odpotoval v Budimpešt, kder so ga pri prihodu navdušeno pozdravili. Na več hišah so vihrali prapori.

Cesar je 30. avgusta v Budimpeštu položil zadnji kamen za Fran-Josipovo konjično vojašnico v pričo nadvojvode Josipa, vojnega ministra in mnogo dostojanstvenikov. Na pozdrav vrhovnega župana je cesar odgovoril: Z velikim veseljem sem prišel, da ogledam konjično vojašnico. Glavno mesto je zgradilo velikansk, službi in času primeren dom za vrle naše vojake in s tem dalo nov dokaz domoljubnega požrtvoevanja. Naj sprejme toraj prebivalstvo glavnega mesta in vsi oni, ki so pri tem sodelovali, gorko Moje priznanje. Tistim vojakom pa, katerim se odpro vrata te vojašnice, želim iz srca, naj tukaj najdejo ljubjen dom ter naj v teh prostorih krepke svoje moči za spolnovanje svojih dolžnosti do prestola in domovine.

Madžari so imeli veliko smolo, ko so vabili Nemce, naj se udeležijo slavnosti, katere se imajo vršiti na dan dvestoletnice, ko se je Buda vzela Turkom. (Da je niso vzeli Madžari, ampak Slovani, to je zgodovinska resnica). Monakovski in berlinski mestni zastop je vabilo odbil ter svoj sklep utrdil s tem, da Madžari zati-
rajo Nemce. — Nemški cesar pa je hotel Madjare potolažiti, zato je poslal k slovesnosti vojaško deputacijo, in sicer polkovnika in poveljnika dveh polkov, ki sta se v letu 1686 s tedanjimi zavezniki zoper Turke bojevala. — Madžari so čudni ljudje, sedaj tako na čast delajo Turkom, pa ni še minolo mnogo let, ko so nesli Muktar

PODLISTEK.

Nebeška naša svatovščina.

Spisal J. Valkov.

Nebeško sladko veselje
Nam namenjeno je uže
Pri mizi vsej obloženi
Na nebeški svatovščini.
Boz stvarnik hrani nas za to,
Da dospemo v nebo.
Srce se tega veseli,
K mizi skupni hrepeni.

Dušice moje ljubljene
V slavo rajsko vabljeni,
Svetilnice pripravite,
Z oljem je napolnite.
V kreposti narod naj živi,
V činih žlahtnih se sveti,
Da dobri ženin nekoč bo
Nas pozval na svatovščino.

Blagost neskončna čaka vse,
Ki je človek ne ume.
Za delo pl.čo vsak vdobi
Kol'kor dobrega stori.
Trpenja sladke je spomin
Grenkih starih bolečin.
Bogu dušice svatovske
So najbolj omiljene.

Miline ogenj čist gori
Hudega trošice ni,
Zavisti in omraznih del,
Ne zvižanih tujih sél.
Cesarja, kralja, kneza ni,

Da zaslužil bi ljudi.
Jednak je bratu bratec vsak,
Bogat prej al' siromak.

Kraljevi sedeži stoje
Okrog mize svatovske,
Na njih sede povabljeni
V rajski zadovoljnosti.
Edinost prava veže vse
Brate, sestre ljubljene.
Resnica je odgrnena
Z vrha večnosti do dna.

Vseh pesmic pesmi se glase
Z grl nebeščanov done,
Nobeden nem in glušec ni,
Vsak ko angelj glagoli.
Okrašen je prostori kraj
Ko duhteč cvetoči maj.
Združenim na svatovščini
Večna pomlad zeleni.

V tem kraju ni minljivosti,
Meje časa skrajnosti,
Ni let, ne dni i ne noči,
Ne trpenja, žalosti;
Živenja tek godi se zdaj
Z vekov v veke vekomaj.
Obraz je lica božjega
Sredotočja jednega.

Ljudje na svatbi lepši so,
Kakor solnce svetlo,
Ko misel hitro je telo,
Gibčno kot krilatčev.
Ljubezen zlija se v srca
Z božjega in v druga vsa.
Dvovrstno radost vsak ima,
Z duhom, srcem jo spozna.

Tam sije slava blaženim
Last dušic jednaka vsim.
Napaja večna milost vse
Brate složne in sestre.
Zatopljeni, zamaknjeni
So v obraz prvenstveni.
Krasot dobrin je vseh vrst,
Kolikor jih kdo želi.

Nebeški zid kristalnati,
Streha krita z demanti,
Iz belih žarkov okna vsa,
Pod iz suhega zlata.
Sedmere dveri mavrični
Sedemkrat zakrožene
Ozračnih tencih so snovi
Moč nebeška je drži.

Sprijeteljno ljudstvo vse
V slavo prerojeno še
Je misel v željo združena
V jedno zvezo zvezana.
Živenje smrti ne pozna,
Dih je z večnega Duha,
Ki sam iz sebe jedin
V snovi moči vseh prvin.

Na zemlji boj je vednih zmot,
Vojska, strasti in dobrot
Kdor zvitezi se — bo izbran
Z vncem slave isti dan.
S telesom prerojenega,
Z duhom prenovljenega,
Iz nekaj zopet nekaj bo
Bolj dovršeno krasno.

Nikdar še videlo oko
Slišalo še ni uho.
Občutilo nikdar srce

Kakoršno je veselje,
Ki čaka nas da čas vzori
Ter se ščiti in zjasni.
Tako preroki glagole
Z vero trdno nas uče.

Čez slepu se odpro oči,
Ves osupel ostrmi,
Mu čuden prvi je pogled,
Ko zazre se v razni svet.
Nov svet prostor se nam odpre
Čas ko h koncu steče se,
A tajnost je zagrnena
Do vremena resnega.

»Blago onim, koji plaču;
jer će se utješiti«

Ko listja trave vstvaril si,
Nas poslal na vse strani,
Ljubezni Oče usmiljeni naš,
Težnje narodov poznaš,
Največi prašek mi smo tvoj
Rod na zemlji pred teboj,
V krotkosti se ti klanjamo,
Z vseh moči proslavljamo.

Ponižajo naj se gore,
Zvišajo doline vse,
Ko lice ličen svet naj bo,
Ves prekrščen v srca dno.
Varuj Vsebože nas povsod
Vragov vseh in krivih zmot,
Pšenico žlahtno sčistimo
Za obilno svatovščino.

Preslavljen prečeščena,
Brata dva nebeščana

paši častno sabljo, katera jim je bila v Trstu skoraj ukradena, deputacija sama pa je smrdela od gnijlih pomarančah katere so nanjo metali Tržačani.

Vnanje dežele.

O bolgarske revoluciji imamo te važne vesti. Iz Londona se 23. avg. piše v »Polit. Corresp.« Vest o bolgarskem prevratu je angleško vlado zelo osupnola. Noben vladin ud ni prav nič slutil o rečeh, ki so se v Sredu pripravljale, in v zadnjem ministerskem svetu se v vshodnjem praskanju še govorilo ni. Sploh se misli, da je revolucijo povzročila Rusija, molče pa ste v to privolili Nemčija in Avstrija, in da se je tako storil fait accompli, s katerim se nevarnosti stanja jako zmanjšajo. V ministerstvu zunanjih zadev pa hočejo vedeti, da je dogodba nemško in avstrijsko-ogersko vlado prav tako osupnola, kakor angleško. — »Polit. Corresp.« od 27. avgusta poroča: Tabor v Slivnem, obiskovan od 10.000 oseb, izjavil je slovesno zvestobo knezu in to se ima naznaniti zastopnikom velevalosti v Bukrešu. — Tabor v Kazanliku je brzojavil carju in ga prosil, naj ohrani Bolgariji svojo dobrohotnost. Odgovor iz Petersburga se glasi: Dobrohotnosti si smejo Bogari v svesti biti, ako se red ohrani, v čemer jih bodo ruski opravniki podpirali. V Sredu in po vsej deželi vlada popolen mir. — Brzojavno poročilo iz Levova, 27. avgusta: Bolgarski knez je ob dveh popoldne sem dospel ter bil od ljudstva navdušeno sprejet. Knez je poljubil otroke, kateri mu je podal šopet cvetic. Nek urednik je nagovoril kneza ter govor končal z besedama: Pereant izdajce! Ljudstvo je kneza na rokah neslo v kočijo. Jutri knez odpotuje v Bretislavo. — Bukreš, 27. avgusta. Vedno bolj se potrjuje vest, da bolgarski knez ponoči 21. avgusta ni hotel podpisati odstopa, in ko so mu pretili z revolverjem, rekel je, da je pri Slivnici smrti kljuboval in zaničuje zarotnike. — Iz Carigrada 27. avgusta. Iz Plodiva se poroča 25. avgusta. Poveljnik rumeljske vojske, polkovnik Mutkurov je danes z dvema polkoma in polovico baterije odpotoval v Sredec, da bo podpiral kneževe pristaje. Vsi bolgarski vojaki, izimši 3500 mož, odbili so zahtevanje, naj prispežejo revolucionarni vladi. — 28. avgusta popoldne je prišlo v Trst iz Levova brzojavno poročilo, da se je odstavljeno bolgarski knez ob dveh popoldne s posebnim vlakom odpeljal na Rumunsko. Ta vest je velevažna, ker priča, da se knez hoče zopet polastiti bolgarskega prestola; evropskemu miru pa ni ugodna, ker je zelo dvomljivo, ali ruski car zoper te ne izreče svoj »veto,« in v skrajnem primeru naj ne pošlje svoje vojske na Bolgarsko, kar bi lahko vzbudilo evropsko vojno. Angleži vsaj bodo ščevali na vse kraje.

Svetitelj Ciril, Metod Razsvetljujeta svoj rod Po delih neizbrojenih Završivši zdavnaj jih. Nas grejeta z ljubeznijo, Vabita na svatovščino.

«Blahoslaveni milosrdni; nebo oni milosrdenstvi dojdou.»

Otvori se prejasni dan Z jedne strani v drugo stran, Naj pride skorej zlati čas V naša mesta, v sledno vas. Čez gore vse in vse dol, Čez vodovje in rebri Naj carl nam nebeški car Svete »Slave« gospodar.

Od tam, kjer vsbaja solnčice, Kjer se vmakne za gore, Kjer oljka masten sad rodi, Kjer se pozno sneg topi, Po svatovski napravljena Žlahta je obrnena V naš sveti tempelj k ženinu Naroda spasilcu.

Svet svet svet Bože silnih trum Dvigni v borbi naš pogum, V kraljestvo solnčno vodi nas, Svatbe slavne vzgodi čas. Ti večni stvarnik in sodnik, Naš branitelj in vodnik, Naj tvoja volja se vrši, Tvoje stvarstvo proslavi.

(Konec prih.)

Iz Levova se 28. t. m. poroča v »Pol. Corresp.«: Vsled poslanice, katere je prišel princ Battenberg iz Nemčije, naročen je bil poseben vlak, ki bolgarskega kneza skoz Bukreš in Giurgievo pripelje na Bolgarsko. — Iz Carigrada, 28. avgusta: Angleški poslanec je od turške vlade zahteval, naj se potegne za to, da se bolgarski knez zopet na prestol posadi. Turki minister zunanjih zadev mu je odgovoril: Ker je turška vlada sklenola postopati dogovorno z velevalisti, zato sama ne more samostojno ravnati.

Iz Giurgjeva se brzojavlja v »Agence Havas«: Sedaj ste v Bolgariji dve vlade, ena v Sredu pod Karavelovim vodstvom, druga pa pod Stambulovim vodstvom, katera zastopa vso drugo Bolgarijo in Rumelijo. Zadnji se je ločil od Karavelova, ker je ta zahteval, naj se pošlje ruski komisar v dogovor. Stambulov hoče vse v stari red spraviti brez ruskega komisarja. Njegova vlada se ima tedaj za ono, katera sprejme vsaj do kneževga dohoda. — Iz Bukreša, 29. avgusta: Stambulov proglasil naznanja ustanovitve začasne vlade, v kateri se Stambulov, Slavejskov in Stransky s temi le ministri: Radoslavov načelnik in minister notranjih zadev, Načević zunanje zadev, Nikolajev vojno. Do kneževga dohoda se bo vladala dežela v njegovem imenu in vse se poskrbi za okranitev miru. Mutkurov je bil za vojaškega poveljnika potrjen. — Bukreš, 29. avgusta: Knez Aleksander je ob desetih popoldne sem dospel. Čakali so ga ministri, »angleški« poslanec, bolgarska naselbina i nepreznirna množica, katera ga je burno pozdravila. Knez je govoril z raznimi osebami ter se ob enajstih odpeljal v Giurgjevo. — Giurgjevo, 29. avgusta: Knez odpotuje skoraj gotovo skoz Trnovo in Plodiv v Sredec, da ga Rumeljci pripoznajo za kneza, predno pride v glavno svoje mesto. — Giurgjevo, 29. avgusta zvečer: Knez Aleksander je sem dospel, sprejela ga je bolgarska deputacija; častna kompanija ga je pozdravila z vojaškim pozdravom, musika je zaigrala bolgarsko himno. Knez je takoj stopil k deputaciji, katere vodja je bil Stambulov, srčno je tega objel, od vseh krajev je došlo neizmerno ljudstvo, ki je kneza viharo pozdravljalo. To je bil ganljiv prizor. Mnogo možem so kapale solze iz oči; knez je bil silno ganjen. Na ladjah so streljali s kanoni in na trdnjavi v Ruščuku so odgovarjali kanoni. Knez je stopil v parnik, ki ga je odpeljal v Rani, ter se odpeljal v Ruščuk. V Ruščuku je bil sprejet kakor zmagalet. Stambulov, ki je odpotoval pred knezom, sprejel ga je na mostiču mej parnikom in suho zemljo ter ga pozdravil mej burnim pozdravom ljudske množice. Potem so kneza na rokah nesli mej burnim pozdravljanjem v kneževo palačo. Ministri so se takoj zbrali v posvet. — Knez se jutri odpelje skoz Ristovo, Trnovo in Plodiv v Sredec.

Mi poročamo objektivno, brez predsodkov in strasti, brez lastnih srčnih čutil, kakor dohajajo vesti, to omenjamo le za to, da nas kdo krivo ne sodi, prva naša dolžnost je govoriti resnice, če tudi dostikrat oči kolje, s tem, kar se je zgodilo, moramo računati, naj nam ugaja ali ne, ne bi pošteno bilo, ne previdno, pa tudi ne koristno, našim bralcem pesek v oči metati. — A potreba se nam zli, poročati tudi o tem, kar merodajni vladni časniki o Bolgariji govorijo, ker iz teh se dostikrat — a ne vselej — vidi, kaj mislijo in hočejo vlade, in to je gotovo važno. Znano je, da so prognanega bolgarskega kneza izkrcali na rusko zemljo; ruska vlada bi tedaj ruskemu carju tako neljubega kneza lahko bila v Rusiji obdržala, a tega ona ni storila, car je bil tako blagodušen, da je knezu dal popolno svobodo, in to je gotovo prav storil. Zakaj? Tega ne bomo razpravljali, saj vsak človek ve, da ni lepo proganjati proganjanega nesrečnega človeka, ki se ne more braniti. Mogočnemu ruskemu carju bi to nikakor ne bilo dostojno, ampak silno nečastno, otemnela bi bila čista slava njegove krone, blagotutje njegovega srca. — A pustimo to. Car ima poštena sredstva, da knezu razodene svojo voljo in moč. — Opomnili smo zgoraj merodajne vladine časnike; tak častnik je »Nordd. Allg. Zeitung,« katera svari nemške časnike, ki se strastno potegajo za

bolgarskega kneza ter pravi: Noben nemški državnik nima pravice, žrtvovati prijateljski razmer do Rusije v prid kakega bolgarskega kneza, in da bi bil tudi angel. Lastni interes nemške stranke je tedaj, da se ogne nespametnej trditvi, da je ruska pest udarila nemški obraz. »Ne Nemčija, ampak Rusija je posadila Aleksandra na bolgarski prestol. — Angleški časniki skoraj brez razločka izražajo bojazen, da vrnitev kneza Aleksandra povzroči velike nevarnosti za evropski mir.« Morning Post kliče: Angleška, Nemčija, Avstrija in Italija naj skupno Rusiji zaupijejo: Hands off (roke strani), ker sicer Rusija posede Carigrad. Ta častnik mala Rusijo kakor hudiča na zid in pozivlja ves svet v boj zoper Rusijo. To kaže, da ta častnik ne stavi nobenega zaupanja več v angleško moč. To je slabo zadosti. »Daily News« pravi, da kneževa vrnitev v Bolgarijo k malu povzroči evropsko vojno. — To je mogoče, ali gotovo ni, nevarnost pa je na vsak način velika. »Times« pa sodijo mirnejše in pravijo: knez Aleksander se je vrnil v Bolgarijo na svet angleške vlade in vse kaže, da se car temu ne upre, in če se car pritrdi tudi knez Bismark. — »Standard« pa prorokuje vojno.

Poročilo iz Ruščuka od 30. avgusta: Vlada, katerej je bil načelnik Stambulov, izročila je vladino oblast knezu. Odstopil je tudi Karavelov, načelnik vladi, ki se je ustanovila v Sredu. — Knez Aleksander je izdal na bolgarski narod proglas, v katerem odobruje naredbe, storjene od vlade, katerej je bil načelnik Stambulov, on potrjuje ministerstvo, katero je sestavila ta vlada, kakor tudi Muktarova, za poveljnika bolgarske vlade, zahvaljuje se ljudstvu in vojski za zvestobo, skazano prestolu v teh težkih dnevih, za potezanje neodvisnosti Bolgarije in za čast bolgarskega imena ter prosi božji blagoslov za Bolgarijo, za katere blagostanje naj enodušno vsi vse svoje moči združijo.

Papež je 27. avgusta izdal encikliko vsled praznovanja vzetja Bude Turkom. V njej navaja dela papežev za Ogersko, hvali ogersko ljudstvo, naroča škofom, naj verne podučijo o civilnem zakonu i neveljavnosti zakona z nekrščani, obsoja mešane šole, zahteva, naj se katoliškim zavodom vzeto premoženje povrne ter njegovo oskrbstvo izroči škofom.

DOPISI.

V Lokvi na Krasu, dne 24. avgusta 1886. (Izv. dop.) Uže dalj časa nisem naznanil nič novega iz naše prijazne Lokve, zdaj pa podajem par vrstic, da se razvidi, kako se je pri nas veselje v žalost premenilo.

Kadar koli se ozrem v črno zidovje tñkajšnjega starodavnega grada »Tabra«, vsakokrat mislim, da vidim iz srede plapolati slovensko zastavo z napisom — »Živila Slovenija!« kakor je to bilo v minolem predpustnem času. Ta zastava je osem dni poprej oznanjevala kaj posebnega v tem gradu, ker se še nikdar v Lokvi kaj enakega vršilo ni. Pa ne bodem opisaval, kar se je vršilo, ker bi dopis preveč narastel, zadostuje to, da je »Edinost« v istem času prinesla v štirinajstih dneh dva programa. Pa glej veselje se je v žalost spremenilo. V imenovanem gradu v prvem nadstropju, kder je bila poprej učilniška soba za petje, zdaj je bolnišnica. V drugem nadstropju, kjer je velika dvorana, koja meri 12 metrov na dolgot in 8 metrov na širokost, in ki je v poprej imenovanem času bila prekrasno odličena, v tej se je iz 26 gladkih grl lokavskih pevcev in pevkin razlegalo mlo slovansko petje pod vodstvom St. Ražma. Morala se je v resnici imenovati dvorana krasote in veselja. Zdaj je tu občinska zbornica in pisarna, to je lokavsko županstvo storilo zaradi tega, da lažje poplati velike bolnišniške troške, da bi bilo vendar kdaj občini mogoče, oti se tržaškega bolniškega jarma, da bi potem mogoče bilo domače napredovanje. Tržaška spridenost je hujša od kolere, ker kuži zdravije in srka sok skoraj iz vseh občin sosednjih dežel. Ta kuga naj se zatare.

Pretrsla nas je vest iz Ljubljane v polovici meseca avgusta, da je čestiti gosp. Janez Rekar, bivši duhovni pastir tukajšnje duhovnije, ki je pred dvema letoma šel na odpust zaradi mučne svoje bolezni, ker ni mogel dalje božje službe opravljati; — v Gospodu zaspal dne 20. avg. t. l. Rajniki je služboval v lokavski duhovniji polnih 12 let, ter si je pridobil tukaj splošno spoštovanje.

Bil je iskren učenik krščanskega nauka in šolske mladini; unet Slovenec, usmiljena in milosrdna duša, posebno ubogim starčkom; rajniki je tudi za časa svojega pastirovanja delal na to, da bi se ustanovila tukaj župnija, kar bi bilo jako potrebno. Ali do zraj se ta stvar jako počasno giblje. — Pa za zdaj pustimo to, polagam na srca za zdaj tuk. cerkvenim predstojnikom, da bi posnemali Klanske duhovnjane, ki so za rajnega č. g. Sveta napravili črno mašo v Klanec, kateri blagi gospodje v ricmanskejši dukovnji bil je žrtva svojega nebeškega poklica.

Tako je spodobno, in prav bi bilo, da bi se tudi v naši cerkvi obhajale sirove mrtvašnice za rajnikom nepozabljivim Rekarjem.

Tedaj na dan obhajanja mrtvašnic združimo se v obilnem številu v naši cerkvi in skazimo rajnkemu zadnjo čast. Proti koncu teh vrstic izrekam tudi jaz te besede pokojnemu Ivanu, koji blagi dušni pastir nam Lokavcem ostane v neizbrisljivem spominu.

Spavaj, vrli mož, sladko;
Mir in pokoj naj ti bo.
Milo naj te zemlja krije,
Luč nebeška naj ti sije.

Podgrad, 29. avgusta. (Izv. dop.) V listu »Edinost« šte. 68. čitamo v dopisu iz Podgrada, da se najmanj pomena vredni dogodki v »Edinosti« poročajo; kolikor nam znano, ki gotovo vsako številko »Edinosti« od konca do kraja prečitamo, poročale so se v zadnjem času jako važne reči, kakor na primer o preiskavi zaradi izneverjenja proti odstavljeno županu Jaksetiču, o njegovem oustavljenju in o nekaterih uradnikih, ki so še vedno demonstrativno njegovi pristajši; to so gotovo velevažni dogodki, ki ne zanimajo le Podgradskih občanov, temuč tudi druge čestite bralce »Edinosti«. Da se je pa dopisnik v šte. 68 skoraj razžaljenega čutil, da se o tej, od prav te klike prirejene slavnosti od druge strani nič omenilo ni, to je dobro znamuje, ker iz tega lahko razvidijo, da so drugi in najodličniši krogi stvari prisodili ta pomen in to važnost katere je v istini vredna. O tej slavnosti ni nihče nič vedel do popoldne 18. t. m. razen onih, ki so jo priredili, ker so hoteli s tem ves drugi svet iznenaditi ali oni dopisnik J. L., ako je sam kratkoviden, mogel je vprašati, kdo je bil pri obedu navzoč, ker piše, da so bili vsi uradniki navzoči. Kolikor je nam znano, bili so samo trije c. kr. uradniki in to kakor jih dopisnik sam imenuje, onih nižje vrste navzoči. Gotovo pa je, da kolegialnosti ti gospodje ne poznajo, ker niso drugih gospodov c. kr. uradnikov povabili. Laž je, da so samo oni nižje vrste razsvetlili, kolikor nam znano, razsvetlili so vsi njih stanovanje, eni na predvečer, drugi na dan rojstva Njih veličanstva našega presvitlega cesarja, nek odličen rodoljub res ni razsvetlil, a razobesil je velikansko trobojnico, gotovo v znamenje lojalnosti do našega presvitlega cesarja, kar na vsak način več velja, nego razsvetljava onega, kateri po ukazu svoje soproge na Kruhu razsvetliti ni smel, ker je javno rekla: »Io son Italiana e resto Italiana«. Še najgrši je pa to, da dopisnik pravi, da take veselice Podgrad še videl ni, s tem je razžalil čutje najiskrenejšega rodoljuba, najimennitnejšega gospoda viteza Vicco, plemenitaka v pravem pomenu besede, ker njegova radodarnost mej ne pozna.

Obvestilo se je uže, da je pristopil kot pokrovitelj družbi sv. Cirila in Metoda, karoval je Bralnemu društvu 50 gold. za napravo pobištva, veliko siromaškim obitelji z tedenskimi in mesečnimi denarnimi zneski podpira in to po takej pravej krščanskej darežljivosti, da več prebivalcev v vasi tega še vedo ne; in tega človeka hoče dopisnik žaliti, ali mu ni znano, kakšne velikanske veselice je on tukaj skozi celih osemnajst let prirejal na dan rojstva Njih veličanstva, ali je dopisnik pozabil, kolikokrat si je v onej gostoljubnej hiši s »fororderladerji« žejo gasil? A da tega to leto ni storil, temu je krivo le rovanje one klike, kateri bi hotela sramo razdirati, ker nič skupaj ne more spraviti.

Nadalje prašamo: kako je prišel gosp. okrajni glavar do tega, da se je njemu napilo, ker nam je dobro znano, da ostenativno vsakega višjega uradnika, ki v Podgradi pride, prezira oni, ki je to veselico priredil, posebno pa njemu predpostavljenega gosp. okraj. glavarja.

Dopisnik tudi omenja, da so se vaški fantje z vinom (in smotkami) pogostili; to je res, ali ne iz ljubezni do prostega naroda, ali v povzdigu slavnosti, ampak iz strahu, da ne bi jim kako rabuko napravili, ker jih je gotovo nekoliko vest pekla, da so jih proti drugim hujskali in ščevali.

*) Nam se prav nič potrebno ne zdi, da bi se mej vaške fante delile cigare — vino, to naj uže bude, ker je uže star običaj — ali cigare, to se nam zdi preveč gospodsko, kmetске naravi neprimerno. Vsakdo ve, da ima kmet v sedanjih časih druge skrbi, nego so cigare, kadar bomo videli kmete s cigarami mej zobmi, morali bomo sklepati, da se jim prav dobro godi. (Uredn.)

Naj omenim še to, da so rojstveni dan Njih veličanstva vse odličnejši obitelji. Podgradske, mej njimi tudi čestita duhovščina iz Hrčice v prostorih bralnega društva skupno praznovali, kjer se je tudi marsikatera mila nam doneča slovenska pesnica slisala.

Iz Kobarida 30. avgusta. Nena- vadna slavnost se je vršila zadnjo soboto 28. avgusta v našem trgu. Pripel se je namreč mnogozasluznemu preč. gospodu Andreju Jekšcu vitezki križec Franc-Jozefovega reda. Tukajšnje starešinstvo in županstvo je znalo to za nas epohalno svečanost tako prirediti, da so bili vsi tržani z izvršitvijo jako zadovoljni. Posamezne točke so bile tako naravno urejene, da je bila vsa slavnost le ena krasna celota. Začela se je svečanost v saboto o poldne v strejanjem in nabivanjem. Prav takrat razobesile so se po vseh oknih cesarske, narodne in celo belgiške zastave. Na zvoniku so bile tudi papeževe zastave. Okoli tih popoldne se sešli so se povabljeni v ozaljšane žganove dvorani, kjer se je imel mej slavnostnim banketom križec odlikovaneu pripeti. Ker je bil okr. glavar radi vradnega posla zadržan, poslal je križec in diplom iz Tolmina po pošti. Kmalu potem, ko se je bila dvorana napolnila, nastopil je preč. g. Petercel, edini župnik odlikovanega g. dekana ter je govoril o namenu danes zbranega občinstva o značaju in zaslugah preč. g. viteza dekana. Konec svojega govora pripel je svojemu g. dekanu rečeno dekoracijo. Na to je zagrmel po dvorani enoglasni življoklic, kateremu so se pridružili topiči z Gradiča ter pritrkovanje v zvoniku. Vrla domača godba pa je hitro zaigrala cesarsko pesem, katero je vse občinstvo spremljalo. Na to odgovori odlikovaneu prav po domače ter prikriva v svoji skromnosti svoje zasluge — češ, v prvi vrsti zaslužili so to najvišje priznanje farani sami, kateri so zmirom v soglasji živeli z svojim župnikom-dekanom ter mu tako na roke hodili, da je mogel on (dekan) uspešno, plodonosno in vzorno delovati. Gromovit trikratni življoklic razlegel se je po vsej dvorani. Ko se je bilo navdušenje nekoliko poleglo, prikazalo se je iz bližnje sobe domače starešinstvo in njemu na čelu župan, kateri je imel primeren govor, zadevajoč čestitanje vse naše občine k lepi današnji svečanosti in dolžno hvaležnost radi načelnih zaslug, posebno za našo občino. Da bi se bila naša občina za vse to vsaj kolikor toliko hvaležno izkazala, izbralo je starešinstvo v svoji seji 18. avgusta t. l. preč. g. viteza dekana za častnega občinskega uda. Govornik, župan, vzel je zato dvema podžupanoma iz rok diplomu častnega občinstva, izročil ga odlikovaneu ter pozval vse navzoče občinstvo na življoklic in slava-klic. Na to izprosil si je tudi povabljeni mešani pevski zbor dovoljenje, da je zapel kantato: Vrlenu možu. Po tem so se vrstili župani in starešinstva iz cele dekanije (a radi pomanjkanja časa niso bili vsi) s primernim govorom in voščilom. Mej banketom godli in peli so za to naproseni in povabljeni naši godci in pevci, kateri so svoje težke vloge prav povoljno izvrševali. Mej odmorom vršile so se napitnice.

Kako lepo je bilo videti preč. g. vit. dekana občeati z različnimi povablenci ter se jim zahvaljevati na odkritosrčnem navdušanju. Ker nas je pa mučila prehuda soperica v dvorani, pobrisali smo drug za drugim na dvoristi, kder se je banket nadaljeval. — Proti večeru se je zbiralo so se slavitelji pred županovo hišo, od koder se je imela pomikati bakljada proti farovžu. Okoli Ave-Marije prižgal se je pri sv. Antonu velik kres. Prižgo potem stopala je bakljada: najprej šla je godba, ob njej lampioni, za njimi pevci, veteransko društvo, finančni komisar obdan z svojimi možmi, domači občinski zastopin starešinstva iz okolice, za njimi mešani pevski zbor, kateri je prišel takrat s čitalnično zastavo, bakljenosci, občinarji in množica.

Pod farovžem zasvirala se je podoknica, za katero so zadeneli trikratni življoklic in slava-klic in pokanje topičev. Hitro po tem zasvirala se je cesarska pesem, katero je ljudstvo enoglasno spremljalo. Za tem nastopili so pevci s težko Jenkovo Slovensko himno, katero so dobro pogodili. Godba se je zopet oglašila. Zadnjo točko pred farno hišo izvršil je tudi po godu mešani pevski zbor. Od tu vila se je bakljada po vsem razsvitljenem trgu. Pri tem slavnostnem sprevodu dospela je navdušenost občinstva do vrhunca. Konec tej vsestransko imponantnej svečanosti storila je cesarka pesem pred občinko hišo. A domači pevci, kateri so ob enem cerkveni pevci, hoteli so preč. g. viteza dekana tudi v nedeljo nenavadno počastiti s tem, da so pri njegovi sv. maši izvanredno lepo peli. — Da, take svečanosti ni še videl Kobarid. Zato-ake: Slava slaviteljem slove- večega slovenskega slavljence!

Karol.

Domače in razne vesti.

Odlikovanje. Tajnik tržaškega deželnege sodišča Ivan Perozzi je dobil o priliki njegove vpokojitve v priznanje mnogoletne zveste in pohvaljene službe, naslov in značaj svetovalca deželnege sodišča.

Spremembe. Viši finančni svetovalec, g. Andr. Stark, vodja dogane, mož obče priljubljen, je šel v pokoj; mesto njega je postal vodja carinskih uradov viši finančni svetovalec g. pl. Rainer.

Kontreadmiral Karol Schaffer, rodoma Sežanec, postal je poveljnik luke v Pulji.

Dr. Suttina, zdravnik kopelji v Tržici (Monfalcone), je te dni nagloma zbolel in se je dal pripeljati v tržaško bolnico, kder je v nekoliko urah umrl. Rajnik je bil dalmatinski Slovan in je pred leti tudi bil v odboru za ustanovljenje dejal. podp. društva, torej v slovanskih krogih dobro znan.

Umrl je 29. t. m. zjutraj ob 3. uri gosp. Josip Zupan infulovani stolni prošt v Ljubljani, konzistorijalni svetnik, župnik Radovljiški. Porodil se je pokojnik dne 12. marca 1811 v Kropi na Gorenjskem in bil v mašnika posvečen dne 3. avgusta 1836. Služboval je sprva na deželi, leta 1839 bil kot nemški pridigar v Ljubljano poklican, l. 1855 bil kanonikom, l. 1870 stolnim dekanom, l. 1876 stolnim proštom imenovan. Dne 3. t. m. imel je zlato mašo. Bil je imeniten pridigar. R. I. P.

Telefon mej Trstom in Reko. Tržaški in reški trgovci, ki imajo mej sabo dosti opravkov, katere večidel brzojavno izvršujejo, obrnoli so se na obe vladi, naj se napravi mej Trstom in Reko telefonska zveza, kakor se je napravila tudi mej Dunajem in Brnom. Vsled tega ste obe vladi stopili v dogovor in upanje je, da se ta zveza napravi.

Zakonska osnova za telegrafstvo in telefonstvo. Trgovinski minister pripravlja zakonsko osnovo za telegrafstvo in telefonstvo, ker so dozdane določbe o pravnih zadevah teh strok še jako pomanjkjive. Nov zakon ima rešiti mnogo važnih prasanj, kakor so: pravo zasobnih brzojavov in brzojavnih družb, pogoji, pod katerimi se dajo dovolitve za taka podjetja; dalje o tajnosti poslanic. Tudi se ima po zakonu določiti pravica, napeljavati brzojavne žice ob hišah in razvlastniško postopanje v tistih primerljah, v katerih bi hišni lastniki ne dopuščali speljavo brzojavnih potez ob hišah, ali preveliko odškodnino zahtevali. Tudi o pristojbinah pri rabi telefonov določi zakon načela.

Bratovščina sv. Cirila in Metoda. pou župnijo sv. Jakopa, v Trstu. — Vabijo se uljudno čestiti udje zgoraj omenjene Bratovščine, da v obilnem številu pridejo v nedeljo 5. septembra, ob 5. popoldne, na občni zbor, ki bode v prostorih »Delalskega, podpornega društva« (Via Molin piccolo St. 1) za volitev stalnega odbora.

Ljudske kuhinje v Trstu. Dotični odbor je imel 25. avgusta sejo pod načelnistvom župana dr. Bazzoni-ja. Sklenolo se je, naj se za ljudsko kuhinjo v najem vzemo pritični prostori pri »Zelenem hribu«.

Železnica Herpelje-Trst. Celovške tvrdke doble so po trgovski zbornici vpraševalne pole, na katere imajo odgovoriti v štirih dneh. Prešene so, da povedo, kaj in koliko bi izvažale po Herpeljski železnici v Trst, Pulj, Dubrovnik in Rovinj, kaj so trgovski odnosi s Trstom, ali so že skušale stopiti v kako trgovsko zvezo s Trstom, in zakaj da neso stopile, če kaj trgujejo z Genuo in Benetkami, in bi li ne bilo mogoče dotično trgovino v bodočnosti napeljati skozi Trst, če bi se tarifi ugodno uravnali. Da bi bili Tržaški trgovci več trgovci, nego polikarji in pa manjši židje!

Kamsega lahonska zagrizlost. Vidno je, da je kolera v okolico zanešena iz mesta in ne pa iz okolice v zadnje. Temu navzhl lahonski listovi klepetajo in sumičijo okoličane, da so si razširjanja bolezni sami krivi, ker so preveč habjeverni ter ne zaupajo zdravnikom, temveč se na nje repenčijo in jih z grdimi odganjajo. Zadnje ni resnično in če se prav kje nahaja kak okoličan, ki je zgrda ravnal z doposlanjem zdravnikom, je to iz nevednosti, nekoliko pa iz nezaupanja, ki ljudstvo sploh — in torej tudi mestno — goji do zdravnikov, iz kojih je sestavljena zdravstvena komisija. Mi habjeverstva ne zagovarjamo, ali vendar spoznavamo, da tudi tu, kakor povsod vlada oni nesrečni nepotizem: — vtaknoli so v komisijo skoraj najslabše in najmanj izkušene ali mlade zdravniške moči. Nevedno in grdo je pa vendar počenjanje lahonskih časopisov, ki v svoji preveliki zagrizlosti in zlobi črne okoličane ter klepetajo, da se kolera iz okolice zanaša v mesto po perlu in celo po mleku. Ne-prekosljiva »Šalobarda«, lahonska spaka, pisala je pretečni tenen, da kolera v mesto zanašajo okoličanke iz Kontovela

ki neki v vrčih z mlekom v mestu donasajo polno mikrobov ter jih družinam prodajajo. V okolici je tedaj vdomačena tudi posebna — kravja kolera, katero je pa iznašla »Šalobarda«.

Molitve za kolero. V nedeljo zjutraj ob 7. je bral milostjivi g. škof v lepo odlični cerkvi Sv. Marije Zgornje slovesno sveto mašo, po kateri so bile molitve, da bi Bog odvrnil od nas hudo bolezen ki razsaja po naših pokrajinah. Svetega opravila se je vdeležilo nebrojno število ljudstva.

Kako so denar delili po toči poškodovanim posestnikom v okolici, to nas uči tudi ta le dogodbica: Ivan Vukovič, posestnik v Lonjeri je bil po toči močno poškodovan. Ker pa mu komisija ni hotela priznati nobene podpore, šel se je pritožiti na magistrat, ali tam so mu rekli, da ni zato nič prejel, ker nij rojen v okolici. A on je rekel, da se podpora ne nanaša na človeku, ampak na posestvo, ker oni, ki ni rojen rojen v okolici, pa ima tam posestvo, ima vse pravice in dolžnosti, kakor vsak drugi okoličan. — Na to ni vedela gospoda kaj odgovoriti, ali žalostno je, da imamo take mestne oblasti, da niti na turškem nikdar ni bilo takšnih.

Ne protistavljajte se stražam 53letni Martin Hagel iz Malorepna se je vstavljal stražniku Kovačiču iz Sežane, ko ga je hotel aretirati zaradi pohajanja. Hagel se je uprl in stražnika celo poprijel. — Zarad tega je dobil te dni pri tuk. sodniji 8 mesecev težke ječe. Tudi nek 70 letni postopač iz Logaca se je v Trstu nekej straži dejansko zoperstavljal. — Zato bo sedel in najboljši bi bilo, da takega starega grešnika pošljejo v belo hišo.

Tržaške novosti:

Gosp. predsednik više sodnije v Trstu dr. Defacis vrnil se je te dni iz letovišča v Tomiuu sopet v Trst.

Kolera v Trstu. Od 27. t. m. do 28. jih je zbolelo za kolero v mestu in okolici 10, umrlo 6, ozdravelo 5; od 28. do 29. zbolelo 7, umrlo 10, ozdravela 2; od polunoci 27. do polunoci 30. t. m. zboleli 12, umrli 2 in ozdraveli tudi 2 oboji, od 30. do 31. opolunoci zbolelo v mestu in okolici 7, umrlo 6, ozdraveli 4. Kolera je tedaj vedno na istej stopinji; razsaja pa, kar je nenavadno, bolj v okolici, nego v mestu samem. Ne ve se skoraj od kod to prihaja, da ta grozna bolezen več žrtev tirja v zdolnej okolici mej zmernim in močnim slov. prebivalstvom, memo zama-zanega in smradljivega starega mesta; vsaj je vendar znano, da je svež in čist zrak najboljši človeški zdravnik: tega okoličani imajo mnogo in dobrega in vendar se v njih središči kolera tako hudo prikazuje. Ako je kolera nalezljiva bolezen ter se smradom in gnilobo širi, gotovo je, da jo v okolici pospešujejo smradljivi potoki in luže in pred vsem perilo, s katerim se spodnje okoličanke bavijo. V zadnjem času se je kolera še precej razširila po Kolonji in pri Frilugih (na Konkonele); tudi pri sv. Ivanu in Kontovelu je neki vedno enako huda; slišati je tudi, da se je precej hudo prišla tudi v Trebčah. Kolero pomaga razširati vročina, ki je te dni res neznosna; morda eden uzrok bolezni je tudi sadje, vzlasti češplje, ki se sedaj menda v prevelike meri uživajo, kar teži želodec in prouzročuje drisko, ki je prvi simptom kolere. Češp je letos res dosti ter se pod ceno prodajajo ali jih ni celo mogoče prodati, radi česa se uživajo doma. Bolje bi bilo, da se suse, žgo ali vsaj skuhamo, ne pa surove použivajo.

Neprevide ne smrti. Postrežnica bolnikov v bolnici za kolerozne, neka Amalija Sudič, je v soboto našla pod neko klopjo pivno steklenico, in misle, da je pivo, dene steklenico na ustno in požre nekoliko one tekočine, ali komaj je to storila, ko se zvrne na tla in po 15 minutah strašnih muk, umre na mestu. Pila je namreč po pomoti karbolno kiselino in tudi hitra pomoč nazočnih zdravnikov je bila zastonj. — V ulici Tessa so našli v nekem hlevu mrtvega voznika Ivana Krois iz Linca; truplo so peljali k sv. Justu. — V Čarbolu so našli mrtvega delalca Josipa Goržič v Vrem pri Divači.

Policijsko. Nekega Andreja Matz, gozdarskega stražnika v Bazovici je pominoli teden zadela kroglija v obraz in roko, ne da bi vedel od kod je prišil. — Nek čunjar je udaril s kamenom nekega vratarja, ker mu ni zadnji pustil pobirati cunj po veži. — Nekega obsedenega okoličana iz Skorklje je straža zaperla ker je hotel svojo ženo z nožem prebiti. Hudobija! — Tudi nekega družega pijanega težaka je straža aretirala, ker je pretil svojo ženo z nožem. Zakonska ljubezen! — Zapri so nekega mašinista ker je na javnej ulici razgrajal. — Nekega 13-letnega čevljarkega učenca je pri sv. Alojziju svoj 15-letni drug z nožem zelo ranil; dobro upanje kaže mladina! — Nek težak je ranil neznanega človeka ter moral v luknjo. — Nek 45-letni Alojz Mazaran je v trgovini v Benetkah izveveril nad mljlonov for. Sporočilo se je to policiji ki ga išče. — 32-letnega delalca je na stari Reni neznan človek v roko zelo ranil. — Spravili so v senco nekega težaka ki je hotel na parniku »Ettore« krasti; aretovali so tri druge dolgoroke ljudi.

Pitna voda za okuženo Isolo. C. k. deželno namesništvo za Primorsko je poskrbelo, da se vsak dan 48 hektolitrov pitne vode iz nabrežinskega vodotoka v Isolo s parnikom pošlje; ta voda se ima posebno deliti mej one prebivalce, o katerih je misliti, da še vedno ne slušajo uže iz začetka jim danega sveta, naj zavro iz vodnjaka v Izoli zajeto vodo, predno jo pijo. V petek se je prvič poslala voda v Isolo.

Kolera v Istri. V Izoli kolera še vedno napreduje, od sobote do danes je tam zbolelo 29 ljudi, od katerih je umrlo nad polovico, mei mrtvini je tudi jeden zdravnik. Na novo se je pojavila kolera na Risanju in tudi v Kopru, kder je bilo nekoliko slučajev in v nekaterih vaseh voloskega okraja. V Istri se je sploh bolezen močno vgnjezdila.

Kolera na Kranjskem. V Loškem potoku, posebno pa v Hribu in Travniku je začela kolera močno razsajati, zanesli so jo tja nekateri delalci, ki so delali na hrpeljske železnici. Do danes je tam uže umrlo 14 ljudi za kolero in je deželna vlada poslala v Travniki posebnega zdravnika, dr. Žžka.

Kolera v Dalmaciji in Hercegovini. Pojavila se je kolera u Metkoviću in v mnogih krajih ob Neretvi in Hercegovini. Vsled tega so ponehala vsa državna dela v Hercegovini in so delalci, mei katerimi je dosti okoličanov, sopet došli domu.

Srčen plavec. Nek Julij Szottak je v nedeljo pripeljal iz Pirana v Trst. Ž njim je šla laujica, da ga reši, ako bi na potu opehal. Pot je dovršil v 12 urah.

Nesreča na železnici. Na postaji Mölling je 29. avgusta tren poštni vlak v avta tovarna vlaka, več vozov poštne vlaka je bilo skoraj popolnoma razdrobljenih. Dostoj so našli 7 mrtvih in 22 hudo poškodovanih popotnikov.

Izpod Buja se nam piše: Letošnja trgatve bode, ako nas Bog varuje še nadalje kake nesreče, obilna. Glede kakovosti bi uže lahko sedaj sodili, da refošek ima biti »non plus ultra«, kajti vreme ima, kakoršno sam hoče in zato tudi naglo zori.

Tukaj imajo navado refošek prodajati v grozdu. Ker ga je letos obilo, ne bo nad 10—12 kr. kilo. Tudi teran ne bo nad 10 gld. vedro — 40 bokalov.

Tudi bele trte so jako dobro obrodile: beli muškati in beli matan. Muškati je brž dozorel. Trže se precej po Malem Šmarnu.

Pozor tedaj kupci z vinom! V Istri najdete dobrega in močnega terana, tudi špiritozno belo vino. Drugod na Primorskem je peronospora, v Istri te kazni božje ne poznamo.

Na deželnej kmetijski šoli v Gorici napravljajo se poskušnje z veliko sušilnico za sadje po amerikanskem načinu. Sušilnica izvrstno dela. Dobro bi bilo, da bi si tudi kak okoličan ogledal to sušilnico.

Gospodarskega lista v Gorici 6 štev. je izšla te dni in ima to le jako zanimivo vsebino: Fr. Zepič: Koliko živine naj kmetovalec redi primeroma svojemu posestvu. — Čebelar: Roji. — Fr. Zepič: Dvajset pravil o umnem sadjarstvu. — J. Dominko: Kitajska ovca. — Uredništvo: Oznaničje in imenik udov c. kr. kmetijskega društva. — J. D.: Dopis iz Kobarida. — Uredništvo: Gospodarske novice in razglasi.

Znižanje davka za poškodovane po peronospori. Visoko c. kr. finančno ministerstvo v svojem odloku od dne 14. julija 1886, br. 22635, izjavilo je, da privoli v znižanje zemljiškega davka izvanredno za provzročeno škodo zemljišču po »peronospori« v onih slučajih, v katerih zadeti posestnik po parcijelni zgubi svojih dohodkov, bi trpeti moral začasno zgubo v svojih poljedelskih povzetjih in ako se še nahajajo drugi pogoji, pod katerimi se mu zniža lahko davek po obstoječih pravilih. Tem pravilom pripada i to, da provzročena škoda mora se naznaniti v pravem času po dotičniku, da se jo tako more ceniti. Visoko c. kr. finančno ministerstvo je tedaj pooblaščenno presojati na podlagi prošenj za znižanje davka, vloženih v pravem času, škodo prouzročeno po peronospori letnim dohodkom, v smislu obstoječih določil in v času njemu najpripravnejšem, kakor tudi sestav, tičoč se zadane škode. Ker se pa tiče škode glede mešanih kultur, povdarja se, da glavni pridelek se zaračuni s $\frac{2}{3}$, in drugi pa s $\frac{1}{3}$ na skupno letno proukucijo, in glavnim produktom se booe smatral isti, ki se povsem vjema z obdelovanjem navedenim v sestavu cenitve.

Za Radezkyjev spominek so darovali nadalje i le p. n. družabniki in družabnice del. podpornega društva: Ivan Britz 10 kr., Anton Kolanbin 10 kr., Samec Matija 10 kr., Ivan Krapeš 10 kr., Anton Boncina 10 kr., Miha Bertot 10 kr., Lojze Pegan 10 kr., Ivan Lovrečič 10 kr., Marija Britz 10 kr., Anton Fakin 10 kr., Ostruška Mih. 20 kr., Firm Franc 20 kr., Vertouc Andrej 20 kr., Kovačič 20 kr., Spiznagel Josip 20 kr., Vrh Gašper 10 kr., Klis Franjo 20 kr., Pipan 8 kr., Oranek

